

gróf Teleki Pál

dr. Bárdossy László

Nagy Imre

Dr. Balogh Sándor

történész, USA

Nagy Imre és a pesti Srácok.

Nagy Imre a huszadik század egyik legvitatottabb magyar politikusa. Hogy miért vettem be ebbe az arcképcsarnokba? Hadd idézzem **dr. Bégány Attilát**, az *Új Demokratikus Koalíció* (ÚDK) ügyvivő képviselőjét, aki a legjobb választ adta, amit eddig olvastam: „**Nagy Imrét azért tiszteljük, mert tudta legyőzni magát. Legyőzte korábbi énjét vállalva a halált is. E nélkül csak egy gyűlölt vagy megvetett kommunista begyűjtési miniszterként maradt volna meg emlékezetünkben. De legyőzte önmagát és ellenségből barátunk lett.**”¹

De ez önmagában nem elég. Nagy Imre naplójában, felismerve a kommunista valóságot, ezt írta: „**Csak az borzaszt el, hogy ugyanazok fognak majd rehabilitálni, akik most felakasztanak!**” Nagy Imre valódi tragédiája az, hogy a nemzet, amelyért életét áldozta, még mindig nem rehabilitálta. Több mint ötven évvel '56, és közel ötven évvel halála után itt az idő megismerni az igazi Nagy Imrét, a nemzet mártírját. Ez már csak azért fontos, hogy az ország jelen politikai elitje tanulhasson Nagy Imre nemzeti érzelmeiből. Sokan nem tudnak megbocsájtani a Sztálint és eleinte Rákosit is engedelmesen kiszolgáló Nagy Imrének kommunista múltja miatt. Azonban ha Jézus meg

¹ http://www.udk.hu/index.php?subaction=showfull&id=1181882086&archive=&start_from=&ucat=42,48,54&

tudott bocsájtani a jobb latornak, akit büneiért végeztek ki, miért nem tudunk megbocsájtani Nagy Imrének, aki a nemzetért lett mártír?

Azonkívül itt az ideje, hogy ötven év távlatából megfelelő, az akkori hidegháború és globális politika perspektívájába tegyük az '56-os eseményeket, annál is inkább, mivel **Döbren-tei Kornél** szerint „1956. letiprása a mai napig, 2004-ben is tart... a demokrácia álorcájába a globalizmus szlogenje mögé bújva.... Folyik a megfélemlítés, a megtorlás. Rafinált módon, simlis emberekkel és eszközökkel.”²

Bár mozikban is feldolgozták mind Nagy életének utolsó pár évét, mind '56 történetét, a kép amit kapunk nagyon felületes. Érdekesen értékeli Nagy Imrét a kommunistának éppen nem mondható NEMZETŐR. **Harsányi Sándor** első oldalas cikkben, „Mindszentytől Nagy Imréig,” hasonlítja össze a kettőt, és azzal zárja a cikket, hogy „a NEMZET volt a pont, ahol a kettő találkozott.”³

Pár oldalon nem lehet nagyon részletes képet adni a vértanú-miniszterelnökről, de a lényeg ki lehet, és ki kell domborítani. Összes írásainak ismeretében, Nagy Imre elkötelezettségét így rangsorolnám:

Nemzet,
Humanizmus,

2 „A magyar történelem szomorú novembere 2004” Kossuth Rádió / Vasárnapi újság, Döbren-tei Kornél írása, elhangzott: 2004. november 7-én. Lásd

<http://www.mariaorszaga.hu/forum/viewtopic.php?p=184972&sid=95d70d5c4aa79e24b7b43e6bc2443bdb>

3 Nemzetőr, 1979. október 15.

Kommunizmus

A Párt

Nagy Imre tudtommal az egyedüli kommunista vezető, akiről az USA Kongresszusban pozitívan emlékeztek meg kétszer is. Újrate-metése alkalmából **Gerald Solomon** iktatta be a Congressional Record-ba⁴ az Amerikai Magyarok Országos Szövetsége Morandumát jelen szerzőtől, majd kivégzésének 35. évfordulója alkalmából **Steny Hoyer** méltatta Nagyt, többek közt ezekkel a szavakkal: „Még halála után is jelentős személy volt, mert újratemetése 1989-ben fontos mérföldkő volt a modern magyar történelemben.”⁵

Végül Nagy Imre politikai végrendeletében az emigrációt bízta meg, hogy figyelmeztesse a nyugatot, hogy ha nem segítik Magyarországot, holnap ők kerülnek sorra, mert „Moszkva imperializmusa nem ismer határt...”⁶ Az emigráció meg is felelt ennek a feladatnak, mert negyven éven át ébren tartották a Trianon kérdéssel együtt '56 szellemét is a nyugati közvéleményben és politikai körökben.

Nem vitás, Nagy Imre fiatal korától meggyőződéses és lojális kommunista volt, és az is maradt élete végéig. A másik, ami nem változott, magyar paraszti hiszékenysége és naivitása. Akkor mi változott, miben győzte le magát? Két kérdésben változott meg felfogása. 1953-ban, mikor a Párt megbízásából méltatta Sztálin di-

4 Congressional Record, June 13, 1989.

5 Congressional Record, June 16, 1993.

6 ENSZ Különbizottság Jelentése a Magyar Ügyről, #291.

cső tetteit,⁷ vagy, amikor elfogadta Moszkvában a miniszterelnöki kinevezést, még a régi, lojális és naiv pártkatona volt. Így például, amikor a magyar országgyűlésnek köszönte meg kinevezését, tudta, hogy hazudik, de megtette.⁸ Azonban mikor naivan elkezdett működni, mint miniszterelnök, aki az ország érdekeit képviseli, gyorsan meggyűlt a baja Rákosival, és egészségi állapota miatt, valamint az időközben létrejött kremli változások⁹ miatt. Nagy elvesztette miniszterelnöki pozícióját, s idejét arra használta, hogy a „moszkvai elvtársaknak” írjon panaszkodó- és kioktató leveleket.

Ezen levelek írása közben jött a második változás. Volt ideje átgondolni a helyzetet és a levelekből egy egészen új, nemzethű Nagy

7 Így kezdte megemlékezését: „Tisztelt Országgyűlés! Fájdalmas csapástól lesújtva lépek a szónoki emelvényre gyászba borult népünk színe elé, midőn a tisztelt országgyűlésnek betérjesztem Joszif Visszarionovics Sztálin halhatatlan emlékét törvénybeiktató javaslatot...” Kétségtelenül ez is része Nagy életművének, azonban nem lehet ezen az alapon Nagy egész életművét meg- és elítélni. Sőt, a szovjet-bizánci pártszellemhez hűen, pont azt bízták meg a megalázó Sztálin-méltatással, aki legtávolabb állt a sztálini szellemtől, tehát a megbízatás, amit Nagy csak pozíciója veszélyeztetésével tudott volna visszautasítani, közvetve pont Nagy humanizmusát és magyarságát bizonyítja.

8 Miniszterelnöki kinevezésének körülményei csak 1993-ban lettek ismertek Magyarországon, mikor a MAGYAR NEMZET, Nagy miniszterelnöki székfoglaló beszédének 40. évfordulóján (július 3.), Földvári Rudolf beszámolója és kézzel írt naplója alapján ismertette a részleteket „Hideg zuhany Rákosinak 'Legyen Nagy Imre a miniszterelnök'” címmel.

9 Malenkovot leváltották.

Imre lép elénk. Leveleit itthon csak az 1990-es változások után hozták nyilvánosságra, de angol fordításban¹⁰ már 1957-ben megjelent az egyik legnagyobb politikai művekkel foglalkozó amerikai kiadó gondozásában.¹¹ Nagy politikai naivitására jellemző, hogy amikor a megváltozott politikai helyzetben, 1955-ben újra a Kremlbe rendelték a magyar vezetőséget, és ezúttal Nagyt kritizáltak, hogy a mezőgazdaságban nem vette figyelembe a szovjet kolhozok példáját, – Méray szerint Nagy, ha akkor elfogadja a kritikát, megtarthatta volna a miniszterelnökséget.¹² De Nagy bátran visszafeleselt, és sértegette a moszkvai elvtársakat, hogy ők is követtek el hibákat, mikor a kolhozokat létrehozták. De fő kifogása az volt, hogy a fentről irányított kollektívizmus rossz módszer Magyarországon, mert a magyar paraszt nem olyan buta, mint az orosz muzsik, a magyar parasztnak nem kell, hogy mindent a szájába rágjanak. Míg egyrészt kritizálja a szovjet elvtársakat, másrészt a miniszterelnöki székbe való visszahelyezését kéri. Ebben az időben írta meg a magyar irodalom egyik legszebb nemzeti dicshimnuszát:

*A klikkvezetés, majd a személyi diktatúra szel-
leme súlyos helyzetet teremtett más tekintetben is.
Megsemmisítette azokat az erényeket, amelyek a*

10 Magyarul pedig egyes részeket 1959-ben kiadtak AZ IGAZSÁG A NAGY IMRE ÜGYBEN (Századvégi Füzetek, Brüsszel), magyarországi kiadás 1989-ben.

11 Imre Nagy, ON COMMUNISM, In Defense of the New Course, Praeger, New York, 1957.

12 Méray Tibor, The Revolt of the Mind, London, 1960, 324 o.

pártnak is, a kommunistáknak is becsületet szerettek, növelték befolyásukat, az irántuk táplált bizalmat, amelyek reményt keltettek a népben, céljaik megvalósulása iránt. Fel kell éleszteni és ki kell fejleszteni ezeket az erényeket, amelyek már-már kihálnak a párt életéből és a kommunisták magatartásából. Ilyen erény a magyar nép szeretete és megbecsülése, a vele való szoros kapcsolat és összeforrottság, a hűség a néphez, érdekeinek igaz szolgálata. Ez a párt és minden kommunista erkölcsi parancsa, ez a morális alap, amelyen minden tevékenységüknek épülnie kell. Harcolni kell a humanizmus, az emberiség elvének a kommunisták tevékenységében való érvényesüléséért és lépten-nyomon le kell leplezni, élesen fel kell lépni a népellenes törekvések ellen, amelyek mind veszedelmesebben uralkodnak állami és pártéletünkben. Ilyen erény: az igazi hazafiság, a hazaszeretet érzése, a „haza minden előtt” magasztos eszményének hű és önzetlen szolgálata, amely nagyrabecsülést keltett a kommunisták iránt a legszélesebb néprétegek körében és fokozta népszerűségüket. Anélkül, hogy a túlzó nacionalizmus, a sovinizmus elleni eszmei-politikai harcot enyhítenénk és teljes ideológiai fegyverzetrel fel ne lépneink ellene, ott, ahol felüti a fejét, a proletárnemzetköziség szellemében, más nemzetek megbecsülésével együtt, ápolnunk kell a hazaszeretetet erényét, amit a magyar néptől idegen vezetők a sovinizmus alantas ösztönével igyekeznek azonosítani és beszennyezni. Annyira el vannak szakadva a nép lelkületétől, a magyarság érzésétől, hogy talán észre sem veszik, milyen súlyos

sérelmeket ejtenek a nemzeti önérzeten. A magyar nép nem sovinizsista, de nem is kozmopolita, nem is akar, nem is fog azzá válni. A néptől idegen, ostoba politika, amely nem más, mint nemzeti nihilizmus, amely a hazaszeretetet és nemzeti érzés erényeit elutasítja, magatartásával éppen a sovinizmus veszélyét szítja fel. A szocializmus nem fosztja meg a népeket nemzeti jellegüktől, nemzeti érzéseiktől és sajátosságaitól. Ellenkezőleg, ezekkel minden nép gazdagítja a szocializmus egyetemes erkölcsi-etikai értékeit. A magyar népnek a nemzeti eszményekhez való törhetetlen ragaszkodása, hűsége a szabadság és függetlenség gondolatához, amely hosszú évszázadokon át történelmét formálta, erejének forrása volt és lesz a jövőben is, nem elítélendő nacionalizmus, hanem a magyar nép legnemesebb jellemvonásai, nemzeti erények, amelyeknek a kommunistákban kell testet öltetniük, ha a magyar nép hivatott vezetői akarnak lenni. Akit a magyar nép követni hajlandó történelmének jövőbe vezető rögös útján, annak számolni kell nemzeti önérzetével, és a nemzeti büszkeség érzésével, amire a kis népek, mint a mi népünk, a magyar is, talán érzékenyebbek, mint a nagy nemzetek. A magyar tehetséges, szorgalmas nép, múltja és jelene egyaránt bizonyítja, hogy tudomány, technika, művészet, irodalom, zene és sport terén mily nagyszerű alkotásokra, teljesítményekre képes. De nem kisebb állam-alkotó képessége és államfenntartó ereje. Minden történelmi korszakban kitermeli nemzeti géniuszeit, nagy államférfiait és hadvezéreit, akik a társadalmi fejlődés és átalakulás viharos szá-

zadain át elvezették az országot a szocializmus küszöbéig. Ez a nemzet most sem lett kiskorúvá, most sem szorul gyámkodásra, meg tud állni a maga lábán és a békeszerető népek nagy családjában, a szocializmus, az emberi haladás ügyével együtt, a nemzeti szabadság és függetlenség ügyét is méltóan képviselni és előrevinni tudja. Ezt azonban csak a népből eredt, a néppel összeforrt és érte küzdő vezetők, a néppel együtt tudják valóra váltani. Nálunk a mai vezetők oktalan politikája elnemzetietlenítés útján akar a szocializmus felé haladni, ami az utóbbi időben mindjobban feszíti a belső ellentéteket és olajat önt a sovinizmus parazsára, mert a magyar nép, mint minden más nép, a szocializmust úgy fogadja el, ha nem kell feláldoznia nemzeti érzéseit, tudatát és sajátosságait, amelyeket a szocialista társadalom kereteiben is tovább kíván ápolni.¹³

Mikor ezeket sorokat, a kommunistákra utaló részek kihagyásával megmutattam ismerőseimnek, hogy találják ki, ki írta, Széchényitől Németh Lászlóig és Illyés Gyuláig mentek a találgatások, és senki nem gondolta volna, hogy a „kommunista” Nagy Imre írta ezt.

Nagy azonban a nemzeti tudat magasztalásán kívül társadalomelméletben is jelentőset alkotott. A '70-es években részt vettem a Kansas-i 13 „A magyar közélet időszerű erkölcsi-etikai kérdéseiről; 1955 december havában. AZ IGAZSÁG A NAGY IMRE ÜGYBEN, Századvégi füzetek, Budapest, 1989 (első kiadás Európai Petőfi Kör, Brüsszel, 1959); 153-54 o. Nagy Imrét a téma úgy látszik, annyira fellelkesítette, hogy az egészet egy szuszra vetette papírra, egyetlen hosszú bekezdésben.

egyetemen egy nyolchetes politikai filozófiai szemináriumon, ahol az ismertebb marxista és neo-marxista filozófusokkal, mint pl. a Frankfurti iskola, vagy a disszidens kelet és közép-európai neo vagy reform, „humanista” marxistákkal foglalkoztunk. Nagy Imre neve nem is volt a listán, és egy szó sem esett róla, míg én fel nem hoztam. A szemináriumot vezető professzor javasolta, ismertessem Nagy Imre elképzelését egy dolgozatban. Mikor elolvasta, meglepődött, és bevallotta, hogy Nagy Imrének is a listán kellett volna lennie, de eddig angolul senki nem dolgozta fel Nagy társadalom és politikai filozófiáját. Szakmailag Nagy ON COMMUNISM¹⁴ cím alatt kiadott írásai a legjobb humanista neo-marxisták írásaival versenyeznek.

Saját tapasztalata alapján, Nagy az 1955-56-ban írt dolgozataiban nem csak egy humanista elvű marxizmust illetve szocializmust dolgozott ki, hanem elméletben szétválasztotta a pártot az államtól. Míg a Párt Moszkvának való alárendeltségét illetve a Párt internacionalizmusát elfogadta, az államhatóságot a nemzeti önrendelkezés joga alapján, a magyar történelmi hagyományok, nemzeti sajátosságok és kultúra figyelembevételével, a Párttól függetlenül akarta berendezni. Ennek az elképzelésnek egyes elemeit a fenti idézetben is fel lehet ismerni. Tette ezt azután, hogy a moszkvai elvtársaktól elfogadta a miniszterelnöki kinevezést. Ez volt

¹⁴ A több mint 300 oldalas munka 25 fejezetből áll, tehát 25 témával foglalkozik,

szerinte a kommunizmus fennmaradásának az egyetlen lehetősége.

Így valószínű, hogy kivégzésében az '56-os szerepe csak ürügy volt, elmélete sokkal veszélyesebb volt a pártra nézve, mint, amit '56-ban tett. Lássuk tehát, hogy mi is történt '56-ban?

Ötven év távlatából az adatok nagy része már elérhető, azonban nem olvastam eddig egyetlen beszámolót, amely a lényegét maradéktalanul tárgyalta volna, annak ellenére, hogy a tavalyi 50. évfordulóra mindenki, akinek bármi szerepe is lett volna '56-hoz, megírta az írivalóját. *Ezért tehát itt az ideje röviden összefoglalni egy csokorba, amit eddig tudunk '56-ról.*

Én, doktori disszertációmát 1956-ról írtam, így részletesen foglalkoztam az akkori eseményekkel, már amennyi részlethez hozzáférhettem nyugaton, ugyanis 1989-ig nem voltam kívánatos személy, és nem engedtek haza. Így több hetet töltöttem a müncheni *Szabad Európa Rádió* könyvtárában, ami akkoriban a legjobb magyar anyaggal rendelkezett Magyarországon kívül.

Disszertációmiban két szempontot emeltem ki: először, '56 nem egyszerű nemzeti felkelés volt, hanem **kultúrháború**. A sokkal nacionalistább de ortodox vallású és kultúrájú románok, szerbek, bulgárok sőt, maguk az oroszok sem lázadtak fel a bizánci kultúrájú elnyomóik ellen, míg a nyugati keresztény kultúrájú kelet-németek, lengyelek, csehek, és persze mi magyarok, mind fellázdattunk. A másik szempont az volt,

hogy a forradalmat Gerő provokálta ki,¹⁵ hogy megmentse hatalmát, ami egyre gyorsabban csúszott ki a kezéből. Ezt „*Gerő gambitnak*” neveztem, de eredetileg csupán egy spekulatív következtetés volt, minden dokumentáció nélkül.

Nyilvánvaló volt, hogy a békés fejlemények végül is Gerő menesztésével fejeződnek be, így egyedül Gerőnek és klikkjének állt érdekében egy drasztikus provokáció, amellyel a fejleményeket meg lehet állítani, illetve visszafordítani, és megmenteni Gerő kezében a hatalmat. Azóta persze több oldalról is találtam dokumentációt, hogy ez így volt. Legmeglepőbb bizonyíték magától Nagy Imrétől származik, és ez megmagyarázza kezdeti tartózkodását és bizonytalanságát.

Október 23-án délelőtt, miután a diákok a Petőfi Körben már követelték Nagy rehabilitálását. Nagy találkozott négy elvtársával, kiértékelni a helyzetet. A jelenlevő **Gimes Miklós**, akit Nagy Imrével együtt kivégeztek, beszámolt feleségének a találkozásról, aki elmondta, mi is történt. **Gimes Aliz** szerint az elvtársak biztatása ellenére „*Nagy Imre hallani sem akart arról, hogy a tüntetésben részt vegyen. Emlékeztetett minket [mondta férje] Mező Imre tíz nappal korábbi figyelmeztetésére, amely szerint Gerő nagyarányú provokációra készül ellene: szánt szándékkal hagyja a dolgokat egy Poznanszerű felkelésig menni, hogy aztán lecsaphasson az egész pártellenzékre.*”¹⁶

¹⁵ Váli Ferenc javasolta ezt az elméletet először, *RIFT AND REVOLT IN HUNGARY* (Harvard University Press, 1961).
¹⁶ Igazság a Nagy Imre ügyben, 55 o.; lásd szintén Tóbiás Áron, in memoriam NAGY IMRE, Emlékezés egy

Visszatérve az előzményekre, az ENSZ-Jelentés szerint van bizonyíték, hogy a szovjet csapatokat már napokkal 23-a előtt mozgósították és megkezdték az előkészületeket a beavatkozásra.¹⁷

Dr. Tamáska Loránd 10 oldalas beszámolójában szovjet katonai kapcsolatai mellett hivatkozik egy Kádár Jánossal való beszélgetésre, amelyek szinte megjósolták az októberi forradalmat.¹⁸ Ezekre alapozva, Dr. Tamáska biztos abban, hogy Gerő és az oroszok előre tervezték, kiprovokálták, és robbantották ki október 23-án a forradalmat. Így, Tamáska szerint '56 nem forradalom, vagy ellenforradalom, hanem állam puccs volt:

„1956 októberében ... nem volt népfelkelés, sem forradalom vagy ellenforradalom, hanem egy, az oroszok és a Párt által 1955-ben kitervelt, később megszervezett és 1956. október 23-án „céltudatosan” kirobbantott puccs. Egy államcsíny, amelynek azt kellett szolgálni, hogy az országot 15 éve megszállva tartó, gyarmati módra kizsákmányoló orosz csapatoknak ne kelljen kivonulnia és azt követő öt perc múlva

miniszterelnökre, 1989, Szabad Tér Kiadó, 1989, 178-79 o. A „tíz nap” előtti figyelmeztetés pont Gerő Titóhoz való október 15-i elutazása előtt történt.

17 ENSZ Jelentés, # 157-9.

18 Tamáska Loránd, MD, „Ötszáz gramm prágai sonka – A magyar '56 háttere,” HUNNIA, Október 25, 1994, pp. 21-31. A sonka úgy arra utal, hogy az egyik miniszter azzal az ürüggyel utasította el Tamáska panaszát, hogy cukorbeteg fiának étrendjében sonkára van szüksége, és ezt csak, mint miniszter tudja beszerezni, tehát nem vesélyeztetheti állását.

(Marosán György kijelentése a KB egyik ülésén) ne kelljen a szovjet szuronyokra, tankokra támaszkodó pártnak, politikai rendszernek összeomlani.”

Tamáska felveti a kérdést, hogy honnan szereztek a felkelők fegyvereket, „mert fegyverek, és egy kis lövöldözés nélkül nem lehet szavahihe-tő forradalmat csinálni.” Szerinte a fegyvereket először, felsőbb parancsra, a rendőrök adták a lázongó fiataloknak. Azonban más források nagyon érdekes tényt közölnek.

Egy videóra vett interjúsorozat¹⁹ szerint miután az első lövések eldőrdültek a rádiónál, valaki elkiáltotta, „Menjünk a lámpagyárhoz fegyverekért,” és egy „véletlenül” pont ott álló teherautóhoz vezetett néhány diákot. A „Lámpagyár” valójában szigorúan őrzött fegyvergyár volt. Mikor odaértek, egy öreg nyugdíjas kapuson kívül egy fiatal takarító lányt találtak az udvaron, aki szépen odavezette őket egy raktár teremhez amelynek a bejárata ládával volt eltorlaszolva, ahol fegyverek és lőszer várta a forradalmárokat. Minden baj nélkül megrakták a teherautót és tértek vissza a rádióhoz a fegyverekkel és lőszerrel. Az interjú folyamán az interjú-vezető több alanytól kért erre magyarázatot, de senki nem tudta megmagyarázni, hogy a „lámpagyár” miért állt őrizetlenül. Persze miután a teherautónyi fegyvert és lőszert kiszállították, gyorsan ki-

19 A Mi Forradalmunk; 5 részes magyar dokumentumfilm, 1995, rendező Magyar József, operatőrök: Vékás Péter, Kőszegi Gyula.

küldtek egy szakasz katonát a maradék fegyverek őrzésére.

Ez annál inkább is megmagyarázhatatlan, ha csak fel nem tételezzük, hogy minden terv szerint ment, mivel október 21-én „*Javaslat a szükséges intézkedésekre*” címmel rendkívüli katonai eligazítás történt a budapesti és vidéki helyőrség részére a *Honvédelmi Minisztériumban*. Az eligazítás programját a honvédelmi miniszter, **Bata** vezérőrnagy, személyesen jóváhagyta, és fénymásolatban, kézzel írt de olvasható oldaljegyzetekkel megtalálható az *Igazságügyi Minisztérium* kiadásában megjelent beszámolóban.²⁰

Budapesti helyőrség számára nyolc pontot foglalt magába a terv, míg a vidéknek, parancsnokságoknak hatot, és külön pontok foglalkoztak a „*fegyver, lőszer és robbanóanyag raktárak ellenőrzésével*.” A terv szerint állandó rádió riadókészültséget kell tartani, valamint utasított „*futárrepülőgép és helikopter készenlétben tartásra a budaörsi repülőtéren*.” Tehát nyilván készültek valamire, amit Dr. Tamáska előre sejtett, és amiről Kádár is tudott, és Nagy Imrét is figyelmeztették. Az Igazságügyi Minisztérium jelentése ugyanezt a konklúziót vonja le: „*Nem igaz tehát, hogy október 23 váratlanul, tehát meglepetésszerűen érte a hadsereg, illetve a politikai felső vezetést*.”²¹

Ez megmagyaráz sok mindent, köztük Gerő provokatív rádióbeszédét október 23-án, és

20 SORTÜZEK – 1956, II. JELENTÉS; Igazságügyi minisztérium, Tényfeltáró Bizottság, 1994, 62-63 o. 21 U. o. 9 o.

Gerő jugoszláviai látogatását Titónál, akit meg kellett neki győzni, hogy az orosz csapatok tervezett bevonulása nem Tito ellen irányul. Azonban Gerő terve nyilván azon csúszott el, hogy a lengyel eseményekre reagáló magyar fiatalság korábban rendezte a tüntetést, mint amikor Gerő tervezte. Minden valószínűség szerint Gerő a november 7-i ünnepléseket akarta felhasználni a provokációra, így október 23-án nem volt kész, de mégis a provokáció mellett döntött, és így terve visszafelé sült el.

Ez megmagyarázza Nagy Imre óvatos kezdeti hozzáállását, ami nyilvánvaló nem lett, hogy Gerő elvesztette a játszmát. Gerő jelenléte a Forradalom első napjaiban mintegy lidércnyomás nehezedett Nagy Imrére. **Rácz Sándor** szerint „*mikor Nagy észreveszi, hogy nincs Gerő – mert 26-án Moszkvába szökött-, rögtön változásokat eszközöl a kormány összetételében*.”²² Kezébe veszi a külügyek irányítását, közvetlen kapcsolatba lép az ENSZ Titkársággal, és mint magyar nemzeti politikus próbálja menteni, ami menthető, és a nemzet jövőjét új alapokra fektetni.

Nagy tragédiája az volt, hogy feltételezte, hogy Magyarország élhet véres harcok árán kivívott szabadságával, illetve függetlenségével, és nem vette figyelembe a Szovjetunió hidegháborús érdekeit, és Amerika már kialakulóban levő globális terveit. Sokan a Szuezi Csatornával kapcsolatos egyiptomi krízist

22 Rácz Sándor, PARÁZSLÓ SZÁNDEK, Emlékek és tények 1956-ból, 2005, 105 o.

okolják a magyar kérdés elodázásáért, ami téves magyarázat.

A szovjet terveket a NATO létrehozása befolyásolta. Az osztrák békeszerződés alapján, 1956 végén ki kellett volna vonulniuk Magyarországról, amit hajlandók lettek volna megtenni. Azonban mikor a NATO megalakult, azt ellenséges lépésnek tekintették, és elhatározták, hogy benn maradnak Magyarországon. Azonban a békeszerződés szerint ez csak úgy volt lehetséges, ha az országban fellép a fasiszta restauráció veszélye. Így szükségük volt egy kis fasisztának látszó forradalomra, és akkor maradhatnak, amíg a restauráció veszélye fennáll. Dr. Tamáska értesülése szovjet barátaitól tehát igaz volt. Az Igazságügyi Minisztérium *Sortűz Jelentése* az alábbiakban foglalja össze a szovjet tevékenységet: a magyar katonai és politikai felső vezetéshez „hasonlóan gondolkodott a szovjet politikai és katonai vezetés is. A Különleges Hadtest törzse 1956. júniusában parancsot kapott egy 'rendszerellenes' megmozdulás leverésére vonatkozó terv kidolgozására. A terv utolsó pontosítását Budapesten Malasenko ezredes, a Különleges Hadtest törzsfőnöke október 22-én hajtotta végre (Vojenno Isztoricseszkijsz Zsurnal 1993. 10. szám).”²³

Lényegében ugyanezt az információt Malasenko '56-ról és annak előzményeiről írt könyve alapján, csak kicsit bővebben, meg-

23 U. o., 9-10 o.

találjuk a HADTUDOMÁNY című magyar folyóiratban is.²⁴ Malasenko szerint már 1956 júliusban kaptak utasítást Moszkvából, hogy készítsenek konkrét terveket egy esetleges beavatkozásra. Tyihonov tábornok együttműködött a magyar hadvezetéssel, és Malasenko egy vastag kötetnyi információt kapott a terv kidolgozásához. Malasenko pár nap alatt elkészült a papírmunkával a közös szovjet-magyar akcióról, „a Magyarország területén a rend visszaállítására. Lascsenko tábornok jóváhagyta a tervet, 'KOMPASZ' fedőnév alatt. Az alacsonyabb egységek parancsnokai mind megkapták a beosztásukat és az utasításokat.”²⁵

Malasenko szerint, aki, mint katonaeMBER, nem volt beavatva a politikai manőverezésbe, a kormány nem alkalmazott megfelelő szigort. Arra számítva, hogy a helyzet tovább romlik, „Lascsenko tábornok október közepén megszakította a magasabb egységek parancsnokainak kiképzését és visszaküldte őket egységeikhez, hogy megtehessék a szükséges lépéseket... Így állíthatom, hogy azokban a napokban, általában jól voltunk informálva a Budapesten és Magyarországon kialakuló helyzetről. De az események meghaladták elképzeléseinket.”²⁶

24 E. I. Malasenko, „A különleges hadtest Budapest tüzeiben” HADTUDOMÁNY, 1994/1, 121-4 o. Malasenko orosz nyelvű visszaemlékezése ugyanezzel a címmel jelent meg Moszkvában.

25 U. o. 122-3 o.

26 U. o. 123 o. Kiemelés tőlem, B. S.

Ez az utolsó mondat jelentős. **Gosztonyi Péter**,²⁷ miután ismerteti a szovjet előkészületeket, az orosz hadvezetést kritizálja: „a szovjet taktika is csapnivalóan rossz volt: páncélos erőkkel kívánták „móresre” tanítani az ellenük klaszrikus partizánharcot folytató felkelőket.”²⁸ Nem a szovjet taktika volt rossz, hanem a szovjet stratégia. Ők nem csatát akartak nyerni a tankokkal, hanem megfélemlítés céljából vetették be őket. Azt hitték, hogy néhány rozoga páncélos megjelenik az utcákon, eldördül néhány puskalövés, és ezzel vége lesz. Lesz néhány kommunista „mártír,” akiket majd nagy pompával eltemetnek, de ami a fő, meg lesz az ürügy a szovjet vezetésnek, hogy továbbra is az országban maradjanak, és Gerőnek, hogy leszámoljon a Nagy Imre csoporttal és visszafordítsa a lazulási folyamatot. De Malasenko szerint „**az események meghaladták az elképzeléseiket!**” *Mikoján és Szuszlov* még október 24-én is optimisták voltak, mikor ezt táviratozták haza Moszkvába: „*Az a benyomásunk alakult ki, hogy különösen Gerő elvtárs,*

27 Tamáska Lóránt szerint Gosztonyit a nyugati katonai szakértők „nem sokra értékelik, és úgy tudják, hogy 1956. október 23-án a Kilián laktanyában, mint GH-s tiszt teljesített szolgálatot, laktanya-ügyeletes volt és lövetett a Corvin-közi ellenforradalmi, alvilági csöcselék-re.” Majd nagylelkűen hozzáteszi, „De hát az vesse rá az első követ, aki nem tévedett életében, s nem változtatta véleményét.” Lásd Tamáska, 21 o.

28 Gosztonyi Péter tömör összefoglalója 1956-ról a Bécsi Napló egy 1998-as számában; <http://kincsestar.radio.hu/jeles/jelesokt.23.php>

de más elvtársak is túlbecsülik az ellenség erőit, és lebecsülik saját erőinket.”²⁹ Míg 1953-ban a berlini fiatalok a tankok láttán hanyatt homlok szaladtak haza, a Pesti Srácok molotovkoktéllal fogadták a tankokat, és géppisztollyal válaszoltak az AVH atrocitásaira!

Ezért érdemelték ki a pesti Srácok az akkori „szabad világ” osztatlan elismerését, Még a „szabad” Amerika is elismerte hősiességüket, pedig Amerika volt a hibás, hogy a piros pesti vér hiába folyt a pesti utcákon.

Mielőtt tovább megyünk, meg kell említeni egy fontos tény, amit sokan nem vesznek figyelembe. Röviden, „nem mind arany, ami fénylik!” Nem mindenki volt forradalmár, aki részt vett az ’56-os eseményekben. Mint azt Malasenko tábornok is írja, október 23-án, mikor engedélyezték a diákok felvonulását, az MDP utasították a párttagokat is, hogy ők is vegyenek részt.³⁰ Azonkívül, mint az **Klepeisz János**, a balatonfüredi párttitkár későbbi, bíróság előtt tett vallomásából kitűnik, ő a Veszprém megyei párttitkár utasítására akart „forradalmi bizottságot” alakítani, és a megyei titkár az október 24-én, a Veszprém melletti szovjet repülőtérré érkező *Szuszlov és Mikojan* SZKP KB tagok utasítására adta ki ezt a parancsot.³¹

29 Hiányzó lapok 1956 történetéből – Dokumentumok a volt SZKP KB levéltárából, Zenit könyvek, 102 o.

30 Malasenko, 124 o.

31 Mészáros Gyula, „Forradalom és szabadságharc 1956-ban,” BALATONFÜRED ÉS BALATONARÁCS

Amerika akkor már kialakulóban lévő globális „világkormány” terveinek lettünk az áldozata. Az amerikai politikát, de főleg az amerikai külpolitikát nem a nemzeti érdek, hanem a globális, Magyarországon „háttérhatalomnak” nevezett csoport érdekei és emberei irányítják, akárcsak nálunk. A külpolitikai célok, legyenek azok a világkormány³² megvalósítása, vagy Izrael támogatása, soha nem képezik, nem képezhetik, a választási kampányok témáját! Az elhallgatott alapfeltevés az, hogy a világbéke Amerikának is jó lenne, és minden, ami ebből következik, csak részletkérdés, legyen az a világkormány, a Kínával való kibékülés, vagy Irak megtámadása. Így a Republikánus és a Demokrata pártok külpolitikája is csak részletekben különbözik, az alapfeltevés és a végső cél ugyanaz, mert ugyanaz a háttérhatalom áll mögöttük illetve felettük.³³ A magyar forradalom elárulása

TÖRTÉNETE, Veszprém, 1999, 507 o.

32 Ezt a kérdést részletesebben tárgyalom az *Autonómia és az új világrénd* c. könyvemben, lásd <http://www.corvinuslibrary.com/autonom/katalog.htm>

33 Carroll Qugley, TRAGEDY AND HOPE (Macmillan, New York, NY, 1966) c. könyve részletezi, hogy a 19. század végére, hogy hajtották uralmuk alá mindkét politikai pártot Amerikában (71-73 o.) A módszer egyszerű; „mindkét pártot támogatni, megengedni, hogy a pártok váltogassák egymást, ezzel eltitkolják a befolyásukat, és egyben megakadályozzák a politikusok függetlenségét, és mivel van a két párt közti választásnak lehetősége, a nép azt hiszi, hogy saját akarata érvényesül” (73 o.).

tipikus példája, hogy hogyan, milyen diktatórikusan és alattomosan, a nemzeti érdek és a nép kívánságát semmibe véve működik a háttérhatalom által irányított országok külpolitikája.

A 20. század második felében Amerikának mind bel-, mind külpolitikájának megértéséhez el kell olvasni **Arthur Schlessinger** liberális politikai író *Vital Center* (Létfontosságú közép) című könyvét.³⁴ Schlessinger, aki a Kennedy-kormányban az elnök „tanácsadója” volt, az 1949-ben írt könyvében összegezi a nemzetközi elit érdekeit képviselő amerikai politikai célokat és terveket. A könyv lényege, hogy a „világ kormány nemes eszméje” addig nem valósulhat meg, amíg Amerika és a Szovjetunió nem találkozik a „létfontosságú középben.”³⁵

Ezt pedig úgy lehet elérni, hogy Amerika belpolitikája mozogjon a szocializmus irányába, a szovjet pedig tisztelje jobban az emberi jogokat. Így tud a két hatalom középben találkozni. Ehhez az is fontos, hogy külpolitikával egyrészt gyakoroljanak nyomást Moszkvára, hogy engedélyezzenek több jogot a polgároknak és az elnyomott népeknek, másrészt közben ne ijesszék el túlságosan a Szovjetuniót. Például, felhozza Rákosi Mátyást, aki sokkal

34 Schlessinger, Arthur M. Jr. THE VITAL CENTER: THE POLITICS OF FREEDOM, (Boston: Houghton Mifflin Company, 1949). Másik fontos dokument Carol Quigle

35 U.o. 240 o.

elvetemültebb, mint **Peron** argentinai diktátor, de Rákosival kesztyűs kézzel kell bánni, ne hogy Moszkva megharagudjon ránk.

Eisenhower és *Dulles* külügyminiszter ebben a szellemben árulták el forradalmunkat. Először, a hidegháború szerves részeként nyomásgyakorlás céljából lázították az elnyomott népeket a *Szabad Európa* és *Amerika Hangja* propagandájával, de úgy látszik, akár csak a Szovjet, Amerika is elszámította magát: a budapesti események meghaladták Amerika elképzelését is. Mikor lázításaiknak konkrét eredménye lett, megijedtek és kétségbeesve próbálták menteni, ami menthető volt. Mint alább láthatjuk, *Eisenhower* elnök utólag magyarázgatta ki magát, hogy nem volt szándékuk fegyveres lázadást kiprovokálni, de akkor már késő volt.

Miután a *Pesti Srácok* visszaverték a szovjet tankokat, a Kreml kész volt tárgyalásos alapon kivonulni és visszaállítani függetlenségünket. Washingtonnak legalább három üzenettel kellett, egyre sürgetőbb hangnemben, rábírn *Hruscsovot*, hogy küldje vissza Pestre a tankokat. Az alábbi pontokat **Radics Géza** részletesebb ismertetéséből idézzük.³⁶

Az első üzenet „*John Foster Dulles* külügyminiszter úr október 27-én Dallasban mondott választási beszédében hangzott el. *Eisenhower* 'indítványára' illesztette be a Szovjetuniónak

36 lásd Radics Géza, 1956 és előzményei. Megjelent a Magyarisztudományi Intézet honlapján <http://www.magtudin.org/RG%201956.htm>

szánt üzenetet: Az amerikai kormány nem tartja a kelet-európai államokat lehetséges szövetségeseinek.”³⁷

Majd, *Radics* folytatja, **Charles Bohlen**, az USA moszkvai nagykövetét idézve: „Jó néhány feketé, nagy Zisz limuzint láttak a Kremlbe menni október 29-én, mely jelezte, hogy a teljes szovjet vezetőség gyűlésezik, vagy gyűlésezett, amikor a hivatalnokokat utasították a terv kivitelezésére. Ekkor kaptam táviratot Dullestől, aki utasított, hogy sürgősen adjam át a szovjet vezetőknek, mely értelmében az Egyesült Államok nem tekinti Magyarországot és bármelyik csatlóst lehetséges katonai szövetségeseinek. A távirat idézett *Dulles* beszédéből, melyet Dallasban mondott, és hangsúlyozta, hogy beható elemzés után a „legmagasabb szinten” – nyilvánvaló utalás *Eisenhower* elnökre – hagyták jóvá.”³⁸

Bohlen a távirat átadásáról a következőt írja: „Az üzenetet *Hruscsov*nak, *Bulganyinnak* és *Zsukov*nak még aznap délután az afgán követésen rendezett fogadáson adtam át, melyet a török nemzeti ünnep alkalmából rendeztek. Az amerikai álláspont nem volt különösebb hatással a szovjet vezetőkre. Ők már elhatározták a forradalom letörését...”³⁹

Ami 29-ét illeti, *Bohlen*nek eme megfigyelése meg is állja a helyét, mert ekkor még a szovjet

37 Békés, Csaba – Byrne, Malcolm – Rainer, János M. The 1956 Hungarian Revolution: A History in Documents. Page XXXIX.

38 Bohlen, Charles E. : Witness to History: 1929-1969. W. W. Norton & Company, INC. New York, 1973, 412 o.

39 U.o. 413 o.

vezetők valóban a forradalom leverése mellett voltak. Mindebből az tűnik ki, **az Egyesült Államok mindent elkövetett, hogy a Kreml urainak tudomására hozza; szabad az út. Uraim! Vagy elvtársak! Ahogy gondolják! Sőt, ...!?**

Éppen ezért, nagyon figyelemreméltó ama határozat, amelyet a szovjet vezetők közös megegyezés alapján hoztak október 30-án, melyről a *The 1956 Hungarian Revolution: A History in Documents* című gyűjtemény tudósít. A jegyzőkönyv a Szovjet Kommunista Párt Központi Bizottságának gyűléséről szól, amely szerint Molotov így foglalta össze a tárgyalás eredményét: Molotov: „*Ki kell nyilvánítanunk a viszonyunkat az új kormánnyal. Mi tárgyalásba lépünk a csapatok kivonásáról.*”

A Kiáltványt megírták, amelyet megküldtek az illetékes kormányoknak, és amely megjelent 31-én a Pravdában. Úgy nézett ki tehát, hogy csoda történt, a szovjet vezetőség elhatározta a csapatok Magyarországból, sőt a másik csatlós-országokból való kivonását is tárgyalások útján. Úgy tűnik, folytatja Radics, hogy a kiáltvány nagyon meglepte az USA elnökét, **Dwight D. Eisenhower** is, mert szükségesnek tartotta, hogy október 31-én elhangzott rádió és televízió beszédben ismét biztosítsa a Szovjetuniót, hogy „*Az Egyesült Államok nem tekinti sem a lengyel, sem a magyar vezetőséget lehetséges katonai szövetségesnek.*”⁴⁰

Október 31-én **Hruscsov** nyitotta meg és vezette le a tanácskozást, amely nagyon rövid volt.

⁴⁰ History in Documents. XLI. oldal.

Nem volt ingadozás, bizonytalankodás. Az USA táviratban tisztázta álláspontját. **Saburov** volt az egyetlen, aki kitartott az előző napi határozat mellett. **Zsukov** marsall kiadta a parancsot, és a szovjet csapatok előzőnlőtték Magyarországot. Azonban, nehogy Moszkvában kételkedjenek az Egyesült Államok jóindulatában, a külügyminisztérium újabb táviratot küld november 2-án Titónak, akkor, amikor jugoszláv diktátor Brion szigeten tanácskozott Hruscsovval és Malenkovval. E táviratból **Michael A Feighan**, az Egyesült Államok képviselője 1960-ban iktatta be a Kongresszusi Naplóba (*Congressional Record*) a következőt: „*Az Egyesült Államok kormánya nem jó szemmel néz olyan kormányokra, amelyek nem barátságosak a Szovjetunióval, a Szovjetunió határán.*”⁴¹

Eme sorsdöntő napokban volt egy másik emlékezetes sajtótájékoztatója is az amerikai elnöknek, amikor többek között a következőt mondta: „*Az Egyesült Államok sem most, sem a múltban nem javasolt (biztatott) nyílt forradalmat egy védtelen társadalomnak, olyan hatalom ellen, amely ellen nem győzhet.*”

Oh! Yeah? – mondaná az amerikai. Amolyan kézmosás, mint kétezer évvel ezelőtt?

Annyiban igaza volt Eisenhower elnöknek, hogy Amerika soha nem biztatott „nyílt forradalmat.” Azonban emlékszem rá, hogy 1953 nyarán tett egy kijelentést, hogy ha egy nép ki akarja harcolni szabadságát, Amerika minden

⁴¹ Congressional Record, Volume 106, Part 14, Eighty-sixth Congress, Second Session, 31 August, 1960. 18785.

erejével („*all our might*”) segíteni fog. És ezt az üzenetet Amerika Hangja és a Szabad Európa napokig bömbölte!

A Kreml már bedobta a törülközőt, mikor Amerika elkezdett üzengetni! Nem attól tartottak, hogy a magyarok nem győznek, hanem attól, hogy mi lesz az amerikai külpolitika dédelgetett globalizációs terveivel, amit akkor még világkormányának, majd „*Új világrendnek*” neveztek, ha Magyarország felszabadul a szovjet járomból, és esetleg a többi rabnemzetek is követik a példát, és ne adj Isten, esetleg a Szovjet Birodalom felbomlik. **Ha a magyar forradalom győzne, a zűrzavarban sokkal nehezebb lenne megvalósítani a világkormányt, mint egy két pólusú világban. Így a Pesti Srácok és a magyar melósok, a „*vörös Csepel*” munkásai, beléköptek nem csak a Szovjetunió, de Amerika illetve a világkormányt építő háttérhatalom levesébe is. Ezért kellett Amerikának elárulni bennünket. Viszont ez azt is jelenti, hogy a Pesti Srácok és a csepeli melósok nem csak magyar, hanem világtörténelmet írtak 1956-ban. Azonban, ha ez valóban így van, akkor érthető az is, hogy a háttérhatalom miért gyűlöl és büntet bennünket annyira.**

Az árulás ezekkel az egyre sürgetőbb üzenetekkel nem ért véget. A Titón és Bohlen nagyköveten keresztül küldött üzenetek mellett sokkal fontosabb volt az üzenet, amit **Lodge**, az USA ENSZ-delegátusa és maga Dulles külügyminiszter a New York-i ENSZ palotában adtak a Kremlnek: **csinálhattok amit akartok, az USA megakadályozza,**

hogy az ENSZ beleavatkozzon a kommunista birodalom belügyeibe! Így Eisenhower és Dulles fenti idézett üzenetei teljes harmóniában vannak az USA ENSZ-beli viselkedésével. Ezért az alábbiak nem lephetnek meg senkit.

Gordon Gaskill, amerikai újságíró október 28-án érkezett Budapestre, így volt személyes tapasztalata is, de ami számunkra érdekes, az a 30 oldalas beszámolója, hogy az ENSZ hogyan kezelte az ún. „*Magyar Kérdést*.”⁴²

Általában, ami az ENSZ-ben történik, ha nem is titok, de a végeredményen, illetve az elfogadott határozatok szövegén kívül kevés információ kerül a nyilvánosság elé. Azonban a *Magyar Kérdés* annyira fontos volt, és a folyamat annyira érthetetlen, hogy az amerikai újságíró, miután Magyarországról visszatért Amerikába, egy részletes tanulmányt írt róla. A cikk a *Virginia Quarterly*, a Virginiai Egyetem irodalmi lapjában jelent meg. A *Quarterly* Amerika egyik legtekintélyesebb egyetemi folyóirata. Gaskill tanulmánya az egyik legkevésbé ismert, mégis a legfontosabb dokumentáció '56 történetével kapcsolatban, amit történészeinknek részletesen fel kell dolgozniuk.

A tanulmány címe „*Egy kudarc menetrendje*,” napról napra, óráról órára, sőt, néha percről percre ismerteti párhuzamosan a New York-i és a budapesti eseményeket. Gaskill azzal kezdi, hogy Nagy Imre irodája november elsején az ENSZ életében példanélküli, 48 perces táviró

⁴² Gordon Gaskill, „Timetable of a failure,” VIRGINIA QUARTERLY, Spring 1958, vol. 34, # 2, 61-91 o.

összeköttetést létesített a miniszterelnöki iroda és az ENSZ Titkárság közt, készenlétben tartva a vonalat arra az esetre, ha esetleg sürgős üzenetet kellene küldeni. Ez alatt a 48 perc alatt Budapesten történelmi esemény folyt le. Nagy magához kérte **Andropov** szovjet nagykövetet, közölte vele, hogy ha a szovjet csapatok beözönlése azonnal nem marad abba, az ENSZ-hez fordul segítségért. Nagy nem blöffölt: a direkt vonal nyitva volt az ENSZ Titkársághoz, megkerülve a Rákosi által kinevezett, a **Dr. Kós Péter** néven futó, **Leo Konduktorov** szovjet állampolgárt, a magyar ENSZ- delegáció akkori vezetőjét. Mikor Andropov megígérte, hogy nem jön be több orosz katona, a távírókapcsolat megszűnt.

Majd, amikor a szovjet benyomulás folytatódott, Nagy másodszor lépett érintkezésbe az ENSZ Titkársággal, ezúttal táviratilag, kiváló angolssággal, beszámolt az újabb csapatmozdulatokról, bejelentette, hogy Magyarország kilép a Varsói paktumból, és Magyarország semlegeségének elismerését illetve megvédését kérte az ENSZ-től illetve a négy nagyhatalomtól.

Nagy harmadik táviratkapcsolatában kérte, hogy vegyék fel a magyar kérdést az ENSZ Közgyűlés rendkívüli gyűlésének napirendjére, és Kós-Konduktorov helyett megbízta **Szabó Jánost**, az ENSZ-delegáció első titkárát a magyar ügy képviselésével.

A részletek mellőzésével, három említésre méltó tényt kell kiemelni;

A szuezi krízis miatt a nagy káoszban Nagy Imre üzenetei megkésve, néha a tények után

kerültek az illetékesekhez, azonban ennek nem volt lényeges szerepe a végeredményben;

Dr. Emilio Nuñez-Portuondo, a kubai delegátus, aki, mint Kuba delegátusa, tagja volt a Biztonsági Tanácsnak, egy kis csoportot alapított, *Cassandra Klub* néven, akik megpróbálták a magyar kérdést ébren tartani és a napirendre tűzni; és végül, de jelentőségében elsődlegesen, **Henry Cabot Lodge**, az USA ENSZ-delegátusa **mindent megtett, hogy a magyar kérdés tárgyalását akadályozza, és a kubai delegátus erőlködését zsákutcába terelje.**

Gaskill így foglalja össze az USA viselkedését:

„... a kisebbség kereszties hadjárata, hogy az ENSZ tegyen valamit, lelassult és megbukott, mert az USA nem támogatta. Ahogy egyik küldött mondta, 'Az Egyesült Államok elhatározta, hogy nem megy háborúba Magyarországért, ezért elhatározta, hogy semmit sem csinál.' A tények igazolják ezt a véleményt, amit természetesen az USA külügyminisztérium tagad. De ez alatt az 58 óra alatt, majdnem minden kivétel nélkül, amikor választás volt a halasztás vagy azonnali intézkedés közt, az USA mindig a halasztásra szavazott.”⁴³

Csupán egy példát hadd emeljek ki Gaskill cikkéből. **Vitetti** olasz delegátus semmit mondó sürgetésére reagálva, hogy az ENSZ kell, hogy tegyen valamit, azt Dulles képmutatóan támogatta, mondván *„remélem, hogy ez az ügy, amely a Biztonsági Tanács (BT) ügyrendjén van, sürgősen ott is marad, és nem leszünk annyira lekötve a szuezi*

⁴³ U.o. 171-2 o.

üggyel, hogy az kizárná Magyarországot megsegítését, hogy az visszanyerje függetlenségét.” Gaskill erre megjegyzi, hogy Magyarországon és az egész világban, akik nem ismerik az ENSZ működési szabályait, nagy lelkesedéssel fogadták, hogy íme, Amerika mennyire a magyar ügy mögött van! Azonban, akik ismerik az ENSZ módszereit, tudják, hogy, amíg egy ügy a BT előtt van, ahol a Szovjetnek vétőjoga van, addig a Közgyűlés nem veheti az ügyet a napirendjére. A megoldás az lett volna, hogy a BT előtt való tartás helyett a BT-ben vigyék szavazásra az ügyet, essenek túl a szovjet vétón, és akkor szabad az út a Közgyűléshez, amely egyedül hozhat kötelező határozatot. Az amerikaiak által támogatott olasz javaslat tehát garantálta a további halasztást, semmittevést.

Itt meg kell jegyezni, hogy Gaskill nem tudott a fenti üzenetekről és a Titónak küldött táviratról, így elemzéséből hiányzik egy fontos elem. Utólag nézve, Lodge „érthetetlen” viselkedése és halogatása nagyon is érthető: az ő feladata volt, hogy megakadályozzon minden esetleges ENSZ-határozatot, ami esetleg elrettentené a Szovjetuniót Magyarország megtámadásától! Még Magyarország semlegességének elismerését, amit Nagy kifejezetten kért, sem tették napirendre, mert akkor nyilvánvaló lenne, hogy a szovjet agressziót követett el!

A tények és a részletek ismeretében Amerika álláspontja rosszabb volt, mint mulasztás. Ez bűnös és cinikus cinkosság, sőt, agresszióra való felbujtás volt. Ezt az amerika-

lak is érezték, mert az USA által pénzelt, New Yorkban székelő Magyar Bizottság egyik kiadványa⁴⁴ lehozza ugyanezt a Gaskill-cikket, de teljesen kicenzúrázva, hogy Amerika szerepe úgy tűnjön az olvasónak, mintha Lodge valóban akart volna valamit tenni a magyar ügy érdekében. A Gaskill-cikk teljes egészében rajta van **Botos László Magtudin**- honlapján.

Az egész ENSZ-cirkusznak annyi eredménye lett, hogy a kubai delegátus, *Dr. Emilio Nuñez-Portuondo* és főnöke, **Fulgencio Battista** kubai elnök, kegyvesztettek lettek Amerika előtt, és mikor Battista kormányát **Fidel Castro** inváziója fenyegette, Amerika, saját nemzeti és ideológiai érdekei ellenére, megtiltott minden fegyverszállítást Battista hadserege részére,⁴⁵ így Castro majdnem minden ellenállás nélkül foglalhatta el Kubát, és Battista menekülni kényszerült 1959 január elsején.

Így végül is, ami az amerikai kormányt illeti, Kuba elárulásával zárult le a magyar forradalom ügye. Az amerikai nép persze minderről nem tehet, és még ma sem tud róla, és ami a népet illeti minden elismerést megérdemelnek azért, ahogy 1957-ben a kb. 30.000 magyar menekültet, az ún. Szabadságharcosokat (Hungarian Freedom Fighters) fogadták, akiket az árulás után, árulá-

⁴⁴ FACTS ABOUT HUNGARY, szerk. Imre Kovács, Amerikai Magyar Bizottság, New York, 1958. 119-143 o. Kovács Imrénéek összesen 14 kritikus részt hagytak ki az eredeti írásból.

⁴⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Cuba#The_Cuban_Revolution

suk fedezésére Amerika kormánya nagylelkűen beengedett.

Jelen írás méltó befejezésül hadd idézzek Nagy már említett politikai végrendeletéből:

„...Az egész világ látja, hogy a szovjet hadsereg minden nemzetközi szerződést és szabályt megsértve töri le a magyar nép ellenállását. Azt is láthatják, hogy hogyan rabolják el egy ENSZ-tagállam miniszterelnökét a fővárosból, ezért nem lehet semmi kétség, hogy ez a legbrutálisabb formája a beavatkozásnak. Ezekben az utolsó pillanatokban kérem a forradalom vezetőit, hogy ha tudják, hagyják el az országot. Kérem, hogy amit rádióüzenetemben mondtam, és amiben megegyeztünk a forradalom vezetőivel a Parlament épületében tartott megbeszéléseken, tegyék Memorandumba és forduljanak a világ összes népéhez segítségért és magyarázzák meg, hogy ma Magyarország, holnap vagy holnapután más országok kerülnek sorra, mert Moszkva imperializmusa nem ismer határt, és csak időre van szüksége”.⁴⁶

A magyar nemzeti emigráció, minden erejét és befolyását latba vetve igyekezett megtenni ezt, és folytatni a nemzetközi fórumokon a forradalmi szellem ébrentartását egész 1990-ig, amikor is úgy tűnt, hogy vége lett az átkozott rendszernek.

Sajnos, nem volt vége, csak átfestették, és ahogy mondják, „a tankok helyett bejöttek a bankok.”

⁴⁶ ENSZ Jelentés, #291.

Tetemrehívás

Nagy Imrével szembesítette Gyurcsányt Wittner „A nacionalizmus pedig nem elítélendő”

2007. november 5. 15:28 MNO

Miniszterelnök úr, Nagy Imrét az ön elődpártja végeztette ki – emlékeztetett Wittner Mária a november 4-i évfordulót követő napon, az őt nevetgélve, társalogva hallgató, neki nem válaszoló Gyurcsány Ferenchez intézett parlamenti felszólalásában. Hiller István szerint a mai baloldal a kivégzett miniszterelnök politikai örököse.

Lázár: Gondolják újra a honvédelmi költségvetést!

A magyar nép nem sovinszta, a szocializmus nem fosztja meg a népeket nemzeti jellegzetességüktől, sajátságaitól, a nacionalizmus pedig nem elítélendő, sőt, a kommunista vezetőkben kellene, hogy megtestesüljenek ezek az erények, ha már ők akarják vezetni a népet – idézte Nagy Imre szavait Wittner Mária fideszes képviselő hétfőn a parlamentben.

„Mindenekelőtt számolni kell a nemzet önbecsülésével” – hangzott az idézet.

– Ön távol áll ezektől a gondolatoktól, mert a magyar népet a kilátástalanságba taszítja – mondta Gyurcsány Ferencet is megszólítva Wittner.

Miniszterelnök úr, Nagy Imrét az ön elődpártja végeztette ki – jelentette ki 1956 hőse, szavait Gyurcsány Ferenchez intézve. Megje-

gyezte: ma rácsok mögött ünnepel a kormány, a népet kizárva. Mindeközben a megszólított Gyurcsány Horn Gáborral és Eörsi Mátyással nevetgélt.

Hiller István Wittner Mária felszólalására reagálva elmondta: bár eltelt ötvenegy év, még mindig köztünk élnek azok, akik a szabadságharcban harcoltak. Elmondása szerint a baloldal büszkén vállalja Nagy Imre eszméit, politikai utódjának és örökösének érzik magukat.

– A kisebbik koalíciós partner olyan politikai hastáncot jár, aminek nem látjuk a végét – mondta Herényi Károly, a demokrata fórum politikusa felszólalásában, amelyben azért bírálta a liberális párt magatartását, mert előbb javaslatokat tettek az adócsökkentéssel és a költségvetés módosításával kapcsolatosan, majd visszavonták azokat. *„A koalíciós SZDSZ egyet riszál jobbra, egyet balra. A jobbra riszálás ára hetvenmilliárd forint, a balra riszálása pedig ötmilliárd”* - mondta Herényi Károly.

Ugyancsak napirend előtt szólalt fel Magyar Bálint (SZDSZ), aki azt nehezményezte, hogy egyesek megpróbálják elvitatni a Kenedi-bizottság munkáját, és szóvá tette, hogy még mindig nem lehet hozzáférni bizonyos állam-biztonsági iratokhoz. A liberális politikus felvette a kérdést: ki hiszi el, hogy köddé váltak a Kádár-rendszer egyes iratai, dossziéi?

Felszólalására Szilvásy György, a polgári titkosszolgálatokért felelős tárca nélküli miniszter válaszolt. Közölte: közös érdek, hogy a Kenedi-bizottság eredményes munkát tudjon

végezni. Hozzátette, hogy a kabinet megkezdte a titokvédelmi törvény előkészítését.

Tukacs István (MSZP) arról beszélt, hogy meg kell védeni azokat, akik tisztességesen dolgoznak és fizetnek adót, és nem kell végzárásnak tekinteni, ha az adóhatóság vagyonosodási vizsgálatot tart egyes állampolgároknál, legyenek azok politikusok, vagy más személyek. Ezzel kapcsolatosan a képviselő emlékeztetett arra, hogy arányosabbá válhat a közteherviselés és tisztulhat a gazdaság.

Veres János pénzügyminiszter az elhangzottakra reagálva hangsúlyozta: a színlelt szerződések és az adóminimalizálási vizsgálatok eredményeképpen több tízmilliárd forint adókülönbözetet állapítottak meg a hatóságok, a Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságának ellenőrzései pedig többletbevételhez juttatták a költségvetést.

<http://us.mg2.maiI.yahoo.com/dc/launch?sysreq=ignore>

2007.11.08.

Budapest, 2008. június 16.
Rácz Sándor,
a Nagy-Budapesti Központi
Munkástanács elnöke